

РОЗДІЛ ІV. ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

УДК 347.962.7:351.95:349.42 (477)

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ДЕРЖСІЛЬГОСПІНСПЕКЦІЄЮ ТА ЇЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ

Бондар О.Г., к.ю.н., доцент

Запорізький національний університет

У статті розглянуто поняття адміністративних послуг, проаналізовані майнові відносини при наданні платних адміністративних послуг Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами, акцентовано увагу на проблемних питаннях у наданні адміністративних послуг у сфері сільського господарства.

Ключові слова: платні адміністративні послуги, види адміністративних послуг, Держсільгоспінспекція та її територіальні органи.

Бондарь А.Г. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ АДМИНИСТРАТИВНЫХ УСЛУГ ГОССЕЛЬХОЗИНСПЕКЦИЕЙ И ЕЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫМИ ОРГАНАМИ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье рассмотрено понятие административных услуг, проанализированы имущественные отношения при предоставлении платных административных услуг Госсельхозинспекцией и ее территориальными органами, акцентировано внимание на проблемных вопросах в предоставлении административных услуг в сфере сельского хозяйства.

Ключевые слова: платные административные услуги, виды административных услуг, Госсельхозинспекция и ее территориальные органы.

Bondar' A.G. THEORETICAL PROBLEMS OF GRANT OF ADMINISTRATIVE SERVICES OF STATEAGROINSPECTION AND ITS TERRITORIAL ORGANS / Zaporizhzhya national university, Ukraine

One of the ways of realization of citizens' constitutional rights in the field of agriculture is quality administrative services provided by the executive authorities. While providing administrative services executive authorities must fully execute the norms of law.

Providing quality administrative services in the field of agriculture is one of the most pressing issues, especially concerning the above services in the field of supervision (control) for safety and quality of agricultural products.

The questions of administrative services were considerably researched by such scientists as V.B. Averyanov, A. Bukhanevych, I.P. Holisnichenko, V.M. Butuzova, T.V. Galenko, D.C. Kolesnik, I.B. Koliushko, D.A. Leonov, A.N. Brain, O. Onufrienko, A.A. Peresada, A. Popova, A.A. Popova, G.N. Pisarenko and others.

Reform process taking place in the nation of Ukraine, does not ignore any of the branches of governing. One of the main activities of the executive branch is to provide public services. The priority of this trend is due to objective processes taking place in the world – namely, socialization and humanization of society. Thus, the main task of public authorities is to provide quality services to citizens.

The purpose of this article is to improve the efficiency of the public authorities of administrative services in the field of agriculture, which requires its scientific development and improvement.

The problem of the law on streamlining services administrative authorities of a number of reasons related to the «commercialization» of relations between the government, public administration, and natural and legal persons, as using the legal uncertainty in the provision of services and their right to form business entities executive bodies, other state agencies and local governments create agencies that have a monopoly in various fields and provide services, receipt of which is required to promote and protect the rights and legitimate interests of a citizen or legal person, including the acquisition, modification or termination of their rights and responsibilities.

According to Shkanova A.M. in the practice of administrative services it's useful refer to the experience of marketing services such thing as a «standard of care» as a set of binding rules of customer service that are designed to guarantee a set level of quality of all operations, including:

- maximum attention to customers;
- high quality range of services;

- continuous improvement of the educational and qualification level of specialists and all personnel;
- competent and efficient use of the forms and methods of public relations in order to improve operating results and the popularity of the organization (authority that provides administrative services) in the community.

The definition of «administrative service» is of great theoretical and practical significance. The importance of it is in scientific terms, due to the fact that the solution to this problem allows to determine the nature of administrative services available features and separate administrative services from other categories of services. It is believed that the adjective «administrative» is more successful and correct, because, as rightly stated above, it indicates the entity that provides the following services – administrative authorities. Also, we have to agree with the researchers who use the adjective «administrative» which accurately describes the authoritative public (administrative) nature activities to provide such services.

The idea of administrative services belongs to I.B. Koliushko who even during the preparation of the concept of reforming administrative law insisted on implementing of administrative procedures for the management services. Administrative service is a public service that is the result of performance of the powers to adopt in accordance with regulations to address individual or entity administrative act aimed at the realization and protection of the rights and legitimate interests, and / or a person designated pursuant to law duties (permission (license) certificate, a certificate and other documents, registration, etc.). Oslavskyy M.I. understands administrative services as public services provided by the executive bodies of local self-government and other authorized entities, and provide them associated with the implementation of powers.

Key words: requiring payment administrative services, types of administrative services, Stateagroiinspection and it territorial organs.

Одним із способів реалізації громадянами конституційних прав у сфері сільського господарства є отримання якісних адміністративних послуг, які надають органи виконавчої влади. При наданні адміністративних послуг органи виконавчої влади зобов'язані максимально ефективно реалізовувати діючі норми права [1, 238].

Надання якісних адміністративних послуг у сфері сільського господарства є одним із найбільш гострих питань, особливо вказане стосується послуг у сфері нагляду (контролю) за безпечністю та якістю сільськогосподарської продукції.

Питанням дослідження надання адміністративних послуг приділяється значна увага таких науковців, як В. Б. Аверьянов, О.М. Буханевич, І.П. Голісніченко, В.М. Бутузова, Т.В. Галенко, О.С. Колесник, І.Б. Коліушко, Д.А. Леонова, О.М. Мозгового, О.І. Онуфрієнка, А.А. Пересади, А.В. Попової, О.О. Попової, Г.М. Писаренка та інших. Науковим дослідженням розвитку та удосконаленню адміністративних послуг у сфері сільського господарства присвячені роботи В.І. Курила, О.П. Світличного.

Реформаційні процеси, що проходять у державотворенні України, не залишають поза увагою жодну з гілок державного управління. Одним з основних напрямів діяльності виконавчої влади, є надання послуг населенню. Пріоритетність зазначеного напрямку обумовлена об'єктивними процесами, які відбуваються у світі, а саме – соціалізацією та гуманізацією суспільства. Отже, головним завданням публічної влади є надання якісних послуг громадянам [2, 134].

Метою нашої статті є удосконалення ефективності надання органами публічної влади адміністративних послуг у сфері сільського господарства, що потребує його наукової розробки та вдосконалення.

Проблема законодавчого закріплення упорядкування надання послуг адміністративними органами держави зумовлена рядом причин, пов'язаних із «комерціалізацією» відносин між владою, органами державного управління та фізичними і юридичними особами, адже, використовуючи правову невизначеність у сфері надання послуг та своє право утворювати суб'єкти господарювання, органи виконавчої влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування утворюють посередницькі структури, які займають монопольне становище в різних сферах діяльності та надають послуги, отримання яких є обов'язковим для реалізації та захисту прав і законних інтересів людини, громадянина та юридичної особи, у тому числі на набуття, зміну чи припинення їх прав та обов'язків [3, 98].

На думку Шканової О.М., доцільно в практиці надання адміністративних послуг звернутися до досвіду маркетингу послуг та такого поняття, як «стандарт обслуговування» як комплексу обов'язкових для виконання правил обслуговування клієнтів, що покликані гарантувати встановлений рівень якості всіх операцій, що включає:

- максимальну увагу до клієнтів;

- високу якість комплексу послуг;
- постійне підвищення освітнього і кваліфікаційного рівня спеціалістів та всього персоналу;
- грамотне та оперативне застосування форм і методів системи публік рилейшнз з метою підвищення результатів операційної діяльності та популярності організації (органу влади, що надає адміністративну послугу) в суспільстві [4, 10].

Визначення терміна “адміністративна послуга” має важливе теоретичне і практичне значення. Важливість його в науковому плані зумовлена тим, що розв’язання цієї проблеми дає змогу визначити сутності адміністративної послуги, наявних ознак, відмежувати адміністративну послугу від інших категорій послуг. Вважається, що прикметник „адміністративні” є більш вдалим і коректним, тому що, як слушно було зазначено вище, вказує на суб’єкта, який надає такі послуги, – адміністративні органи. Крім того, слід цілком погодитися з дослідниками, які вживають прикметник „адміністративні”, що точно характеризує владно-публічну (адміністративну) природу діяльності щодо надання таких послуг [5, 204].

Ідея надання адміністративних послуг належить І.Б. Коліушку, який ще в період підготовки концепції реформування адміністративного права наполягав на запровадженні адміністративних процедур надання управлінських послуг [6, 125].

Адміністративна послуга – це державна послуга, яка є результатом здійснення суб’єктом повноважень щодо прийняття згідно з нормативно-правовими актами на звернення фізичної або юридичної особи адміністративного акта, спрямованого на реалізацію та захист її прав і законних інтересів, та/або на виконання особою визначених законом обов’язків (отримання дозволу (ліцензії), сертифіката, посвідчення та інших документів, реєстрація тощо) [7].

Ославський М.І. під адміністративними послугами розуміє публічні послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування та іншими уповноваженими суб’єктами, і надання яких пов’язане з реалізацією владних повноважень [8, 45].

Легеза Є.О. під адміністративними послугами виділяє державну послугу, яка є результатом здійснення суб’єктом повноважень щодо прийняття згідно з нормативно-правовими актами на звернення фізичної або юридичної особи адміністративного акта, спрямованого на реалізацію та захист її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов’язків (отримання дозволу (ліцензії), сертифіката, посвідчення та інших документів, реєстрація тощо) [5, 207].

На думку Афанасьєва К.К., адміністративні послуги – це публічні (тобто державні та муніципальні) послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування й іншими уповноваженими суб’єктами, і надання яких пов’язане з реалізацією владних повноважень [9, 28].

Писаренко Г.М. зазначає, що адміністративні послуги – це правовідносини, що виникають при реалізації суб’єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) в процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату [10].

Колпаков В.К. надає наступне визначення адміністративній послугі – результат здійснення владних повноважень уповноваженим суб’єктом, що відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними, юридичними або іншими колективними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою (видача дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, проведення реєстрації тощо) [11, 14].

Публічно-владна діяльність публічної адміністрації, що відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними і юридичними або іншими колективними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою, – це адміністративні послуги, за визначенням Стрельниченко О.Г. [12, 173].

У теорії науковці проводять поділ адміністративних послуг. Так, за галузями законодавства, точніше за предметом питань, за розв’язанням яких звертаються особи до адміністративних органів, можна виділити підприємницькі (господарські), соціальні, земельні, будівельно-

комунальні, житлові та інші види адміністративних послуг [12, 174]. До інших видів ми відносимо сільськогосподарські послуги.

Коліушко І.Б. виділяє такі групи адміністративних послуг за їх предметом:

- 1) видача дозволів (наприклад: на зайняття окремими видами підприємницької діяльності; на проведення мітингів, демонстрацій; на розміщення реклами; на придбання, зберігання, носіння і перевезення зброї), у тому числі акредитація, атестація, сертифікація (наприклад: акредитація вищих навчальних закладів, закладів охорони здоров'я; атестація підприємств, робочих місць; сертифікація товарів, робіт і послуг);
- 2) реєстрація з веденням реєстрів (наприклад: реєстрація актів громадянського стану, суб'єктів підприємницької діяльності, автотранспортних засобів), у тому числі легалізація суб'єктів (наприклад: легалізація об'єднань громадян);
- 3) легалізація актів (консульська легалізація документів), нострифікація (визнання дипломів виданих в інших країнах) та верифікація (встановлення достовірності сертифікатів про походження товарів з України);
- 4) соціальні адміністративні послуги – визнання певного статусу, прав особи (наприклад: призначення пенсій, субсидій) [13, 107]. Вказану класифікацію підтримує і Тимошук В.П. [14, 32].

У чинному законодавстві на сьогоднішній день можна виділити такі групи адміністративних послуг:

- 1) видача ліцензій, дозволів та інших документів дозвільного характеру, сертифікатів, свідоцтв, атестатів, посвідчень;
- 2) реєстрація (фактів, суб'єктів, прав, об'єктів, у тому числі легалізація суб'єктів і актів (документів), нострифікація та верифікація);
- 3) інші види діяльності незалежно від назви, у результаті провадження яких заінтересованим фізичним та юридичним особам, а також об'єктам, що перебувають у власності, володінні чи користуванні таких осіб, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт.

Законодавець визначає, що до адміністративних послуг не належить контрольна діяльність (проведення перевірки, ревізії, інспектування тощо), освітні, медичні та господарські послуги, які надаються органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами та організаціями [15, 48].

В.П. Тимошук визначає одним із критеріїв класифікації рівень встановлення повноважень щодо надання адміністративних послуг та правового регулювання процедури їх надання, зокрема:

- 1) адміністративні послуги з централізованим регулюванням (закони, акти Президента, Кабінету Міністрів та центральних органів виконавчої влади);
- 2) адміністративні послуги з локальним регулюванням (акти органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади);
- 3) адміністративні послуги зі «змішаним» регулюванням (коли здійснюється водночас і централізоване, й локальне регулювання). Така класифікація дає змогу виробити кілька правил щодо впорядкування системи надання адміністративних послуг, особливо щодо послуг з локальним регулюванням [16, 118]. Таку ж класифікацію наводить і Ківалов С.В. [17, 67].

В.Т. Александров, В.О. Гусев наводять наступні найбільш поширені послуги, які надаються органами державної влади:

- послуги з державної реєстрації різних видів діяльності;
- послуги з ліцензування окремих видів діяльності;
- послуги з експертизи різних сфер діяльності;

- послуги з сертифікації суб'єктів, які здійснюють певну діяльність;
- консалтингові послуги з різноманітних питань;
- довідково-інформаційні послуги, які надаються органами державної влади за запитами населення;
- послуги з надання різного роду дозволів, узгоджень тощо;
- послуги з організації тендерів та конкурсних процедур;
- послуги з підвищення кваліфікації, підготовки та перепідготовки персоналу органів державної влади [18, 212].

Стрельченко О.Г. виділяє такі групи адміністративних послуг:

- 1) видача ліцензій, дозволів та інших документів дозвільного характеру, сертифікатів, свідоцтв, атестатів, посвідчень;
- 2) реєстрація (фактів, суб'єктів, прав, об'єктів, у тому числі легалізація суб'єктів і актів (документів), нострифікація, верифікація);
- 3) інші види діяльності незалежно від назви, у результаті впровадження яких зацікавленим фізичним та юридичним особам, а також об'єктам, що перебувають у власності, володінні та користуванні таких осіб, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт [12, 174-175].

Досліджуючи адміністративні послуги у сфері сільського господарства, професор В.І. Курило в основу їх класифікації застосував сферу їх надання, поділяючи на (послуги не є вичерпними):

- адміністративні послуги у сфері тваринництва;
- адміністративні послуги у сфері рибництва;
- адміністративні послуги у сфері рослинництва.

Причому всередині кожної із підгалузей такі послуги можна поділити на:

- ті, що пов'язані з вирощуванням відповідної продукції;
- ті, що пов'язані з переробкою відповідної продукції;
- ті, що пов'язані з реалізацією відповідної продукції. [19, 233].

За суб'єктами надання адміністративних послуг у сільському господарстві В.І. Курило проводить наступну класифікацію:

- Мінагрополітики України та його структурні підрозділи;
- виконавчі органи місцевих рад;
- недержавні підприємства, установи, організації, фізичні особи-підприємці [19, 255].

Законодавець визначає, що до адміністративних послуг не належить контрольна діяльність (проведення перевірок, ревізій, інспектування тощо) [12, 174]. Вказане знайшло своє відображення в Законі України "Про адміністративні послуги", який прийнятий 6 вересня 2012 року і фактично узаконив спір про поняття та види адміністративних послуг [20]. Відтак під адміністративною послугою розуміється результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону.

Закріплення в статті 2 Закону України "Про адміністративні послуги" норми про те, що вказаний закон не поширюється на відносини щодо здійснення державного нагляду (контролю) ставить під сумнів надання Державною інспекцією сільського господарства України (далі – Держсільгоспінспекція) та її територіальними органами адміністративних послуг, затверджених постановою Уряду від 09.06.2011 р. № 599 «Про затвердження переліку платних

адміністративних послуг, які надаються Державною інспекцією сільського господарства, а також державними інспекціями сільського господарства в Автономній Республіці Крим та областях, м. Києві та Севастополі, районах, та розміру плати за їх надання», оскільки згідно з Указом Президента України Держсільгоспінспекція – орган нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі України [21]. Якщо вказане розцінювати буквально, то потрібно скасувати перелік платних адміністративних послуг, які надаються Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами.

Закон «Про адміністративні послуги» закріпив підставу для надання адміністративних послуг – тільки закон. Тому проаналізуємо і зробимо висновки, які закони встановлюють плату за надання адміністративних послуг у сільському господарстві, а які потребують приведення у відповідність.

2 жовтня 2012 року Президент України підписав Закон України «Про насіння та садивний матеріал» у новій редакції, де в статті 18 врегульовані позиції надання сертифікації та видача сертифікатів, ділянкового та лабораторного сортового контролю, маркування партій насіння, а також визначення сортових та посівних якостей на платній основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, і його територіальними органами.

Розмір плати і порядок здійснення сертифікації та видачі сертифікатів, ділянкового та лабораторного сортового контролю, маркування партій насіння, а також визначення сортових та посівних якостей встановлюються Кабінетом Міністрів України [22]. Фактично тільки наприкінці року Держсільгоспінспекції законодавчо дозволено надання адміністративних послуг у сфері насінництва та розсадництва. Для наукового обґрунтування вітчизняного насінництва важливе значення має накопичений досвід організації цієї галузі в розвинених країнах світу (Франція, Швеція, Англія, США, Канада та ін.). Узагальнення цього досвіду показує, що в більшості країн світу насінництво представлене організаціями і виробничими підрозділами, які працюють у чотирьох сферах: фундаментальні й прикладні дослідження, виробництво, маркетинг та реалізація насіння. Така організація насінництва має ряд переваг перед існуючою в Україні. Звичайно, найголовніше в розвитку насінницької галузі є підвищення якості та конкурентоспроможності насінневої продукції. А тому вивченню біологічних аспектів поліпшення посівних якостей та врожайних властивостей насіння має постійно приділятися належна увага, адже ринок насіння надзвичайно вибагливий до його якості та торгової кон'юнктури [23, 1].

Стаття 6 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» містить норми щодо повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в тому числі видачі спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок відповідно до затверджених в установленому законом порядку проектів. Видача вказаних дозволів відноситься до адміністративних послуг, однак законом не передбачено умову щодо платності чи безоплатності, що є прогалиною в законодавстві. Саме тому пропонується вказати в Законі України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» чи дозволи видаються на платній чи на безоплатній основі [24].

Оскільки Держсільгоспінспекція здійснює державний нагляд (контроль) у частині якості та безпечності сільськогосподарської продукції за додержанням закупівельними, переробними, торговельними підприємствами і організаціями незалежно від форми власності та господарювання правил торгівлі і зберігання плодоовочевої продукції, у тому числі видача експертних висновків, вважаємо, що видача експертних висновків відноситься також до адміністративних послуг. Таким чином необхідно Закон України "Про захист прав споживачів" привести у відповідність [25].

Статті 11 та 21 Закону України "Про зерно та ринок зерна в Україні" відповідають вимогам щодо платності видачі сертифікатів відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки та сертифікатів якості зерна та продуктів його переробки [26].

Здійснення державного нагляду (контролю) за етапами виробництва виноробної продукції потребує також проведення ряду аналізів, що повинне ввійти до надання платних послуг Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами.

Статтю 21 Закону України "Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України" [27] потрібно привести у відповідність до Закону України «Про адміністративні послуги» та закріпити право надання наступних платних адміністративних послуг Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами:

- реєстрація, тимчасова реєстрація, перереєстрація, зняття з обліку сільськогосподарської техніки та агрегатів з видачею державного свідоцтва;
- видача державного номерного знака замість втраченого або такого, що прийшов у непридатний стан;
- видача номерного знака "Транзит" замість втраченого або такого, що прийшов у непридатний стан;
- видача посвідчення тракториста-машиніста;
- проведення експертизи та видача висновку щодо технічного стану проданих, відремонтованих або таких, що стали непридатними внаслідок аварії чи стихійного лиха машин, причепів, агрегатів.

Дослідивши теоретичні проблеми надання адміністративних послуг Держсільгоспінспекцією України та її територіальними органами, можна зробити наступні висновки та пропозиції.

1. Адміністративна послуга у сфері сільського господарства – це державна послуга, що надається Держсільгоспінспекцією чи уповноваженим нею органом (територіальними органами, або підприємствами, установами, які входять до сфери управління Держсільгоспінспекції), чітко встановлена законом і спрямована на реалізацію та захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання в сільському господарстві.
2. У чинному законодавстві на сьогоднішній день можна виділити такі групи адміністративних послуг органу нагляду (контролю) в сільському господарстві: видача сертифікатів якості, висновків, дозволів, номерних знаків, посвідчень.
3. За предметом їх надання адміністративні послуги віднесені до сільськогосподарських, частині з них притаманні такі ознаки, як вирощування, переробка, реалізація, споживання, нездатність до зберігання.
4. За суб'єктами надання адміністративних послуг у сільському господарстві вони поділяються на:
  - ті, що надаються Держсільгоспінспекцією (наприклад, видача сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки);
  - ті, що надаються територіальними органами Держсільгоспінспекції (наприклад, видача сертифіката якості зерна та продуктів його переробки);
  - ті, що надаються установами та організаціями, що входять до сфери управління Держсільгоспінспекції (наприклад, проведення ряду аналізів здійснює Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції).
5. Детальніше дослідивши майнові відносини у сфері сільського господарства, що виникають між контролюючим органом та суб'єктами господарювання, ми дійшли висновку, що поза увагою лишилося законодавче закріплення надання адміністративних послуг Держсільгоспінспекцією в наступних сферах:
  - сфера насінництва та розсадництва в частині видачі сертифіката якості насіння і садивного матеріалу (Видача помаранчевого міжнародного сертифіката на партію насіння (ISTA), Видача сертифіката за схемою ОЄСР для сортової сертифікації насіння, яке призначене для міжнародної торгівлі);
  - сфера насінництва та розсадництва багаторічних сільськогосподарських рослин в частині видачі сертифіката якості насіння і садивного матеріалу (горіхоплідні, плодови, ягоди, виноград, хміль);

- сфера розсадництва декоративних рослин у частині видачі сертифіката якості насіння і садивного матеріалу;
- сфера охорони земель у частині видачі спеціального дозволу на зняття і перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок;
- сфера якості та безпечності сільськогосподарської продукції в частині видачі експертних висновків;
- сфера експлуатації та технічного стану сільськогосподарських машин у частині видачі: державного свідоцтва про реєстрацію, тимчасову реєстрацію, перереєстрацію, зняття з обліку сільськогосподарської техніки та агрегатів; державного номерного знака замість втраченого або такого, що прийшов у непридатний стан; номерного знака "Транзит" замість втраченого або такого, що прийшов у непридатний стан; посвідчення тракториста-машиніста; висновку щодо технічного стану проданих, відремонтованих або таких, що стали непридатними внаслідок аварії чи стихійного лиха машин, причепів, агрегатів; висновку про розміри збитків від простою машини, причепа.

Стверджуємо, що із семи сфер надання адміністративних послуг Держсільгоспінспекцією та її територіальними органами врегульована лише одна – сфера якості та безпечності зерна та продуктів його переробки, а саме видача сертифіката якості зерна та продуктів його переробки та сертифіката відповідності послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Світличний О.П. Підвищення ефективності надання адміністративних послуг у сфері земельних праводносин / Олександр Світличний // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 156. – С. 237-243.
2. Попова О.О. Аналіз особливостей господарської діяльності щодо визначення поняття та ознак господарських послуг / О.О. Попова // Наука і правоохорона. – 2011. – № 1. – С.133-139.
3. Буханевич О.М. Удосконалення правового забезпечення надання адміністративних послуг /О.М. Буханевич // Наука і правоохорона. – 2011. – № 4. – С. 98-102.
4. Шканова О.М. Маркетинг послуг: навч. посібник / О.М. Шканова. – К.: Кондор, 2003. – 304 с.
5. Легеза Є.О. Щодо визначення адміністративних послуг в Україні / Є.О. Легеза // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 4. – С. 203-208.
6. Голісніченко І.П. Публічні послуги, що надаються міліцією, їх класифікація та проблема якості // І.П. Голісніченко, Л.М. Черненко // Наука і правоохорона. – 2008. – № 1. – С. 124-131.
7. Тимчасовий порядок надання державних, в тому числі адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 року № 737 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 54. – Ст. 16.
8. Ославський М.І. Виконавча влада в Україні: організаційно-правові засади: навчальний посібник / М.І. Ославський. – Київ: Видавництво «Знання», 2009. – 357 с.
9. Афанасьєв К.К. Адміністративні послуги: навчальний посібник / К.К.. Афанасьєв. – Луганськ: РВВЛДУВС, 2010. – 175 с.
10. Писаренко Г.М. Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. «Адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право» / Г.М. Писаренко. – Одеса, 2006. – 20 с.

11. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність: навч. посіб. / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2010.– 256 с.
12. Стрельниченко О.Г. Природа надання адміністративних послуг / О.Г. Стрельниченко // Наука і правоохорона. – 2011. – № 2. С.171- 176.
13. Коліушко І.Б., Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія / Ігор Борисович Коліушко. – К.: Факт, 2002. – 260 с.
14. Коліушко І.Б. Управлінські послуги – новий інститут адміністративного права / І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук // Право України. – 2001. – № 5. – С. 30-34.
15. Стрельченко О.Г. Адміністративно-правове підґрунтя надання адміністративних послуг в Україні / О.Г. Стрельченко // Митна справа. – 2011. – № 2(74) . – С. 45-50.
16. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор упорядник В.П.Тимошук. – К.: Факт, 2003. – 496 с.
17. Ківалов С.В. Адміністративне право України: навчально-методичний посібник. – 4 –е вид., перероб. і доп. / С.В. Ківалов, Л.Р Біла. – Одеса: Фінікс, 2008. – 388 с.
18. Александров В.Т. Послуги системи державного управління / В.Т. Александров, В.О. Гусев // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. – Вип. 3 (18) / ред. кол.: Г.І. Мостовий, В.Я. Амбросов, О.Ю. Амосов та ін.. – Х.: ХРІДУ НАДУ «Магістр», 2003. – С. 208-213.
19. Курило В.І. Адміністративні правочини у сільському господарстві України: сучасна парадигма: монографія / Володимир Іванович Курило; за заг. ред. В.К. Шкарупи. – К.: Магістр – ХХІ сторіччя, 2007. – 312 с.
20. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 76. – Ст. 44.
21. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною інспекцією сільського господарства, а також державними інспекціями сільського господарства в Автономній Республіці Крим та областях, мм. Києві та Севастополі, районах, та розміру плати за їх надання: постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 року № 599 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 44. – Ст. 73.
22. Про насіння та садивний матеріал: Закон України в редакції від 02.10.2012 № 5397 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 85.
23. Гаврилюк М.М. Функціонування насінництва: науково-організаційні заходи / М.М. Гаврилюк, В.Г. Чайка // Насінництво. – 2011. – № 9. – С. 1-4.
24. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 № 963 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – Ст. 29.
25. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023 // Офіційний вісник України. – 1991. – № 30. – Ст. 379.
26. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 04.07.2002 № 37 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 31. – Ст. 123.
27. Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України: Закон України від 05.12.2006 № 229 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 43. – Ст. 100.

УДК 349.42: 630*18 (477)